

Stanovisko Výboru regionů Přizpůsobování se změně klimatu a regionální reakce: případ pobřežních regionů

(2012/C 391/05)

VÝBOR REGIONŮ

- je přesvědčen, že je z ekonomického a společenského hlediska naléhavě nutné podpořit přizpůsobování v pobřežních regionech, a to i vzhledem k vysokým nákladům, které má „nečinnost“, a přestože v některých zemích eurozóny nadále přetrvává krize státního dluhu; domnívá se, že budoucí evropská strategie přizpůsobování by měla být dostatečně podrobná, aby pojala regionální odlišnosti;
- uznává, že jednotný management pobřežní zóny (ICZM) je zásadní pro snazší integraci postupů v pobřežních oblastech, zejména co se týče otázek, které dosud nebyly vůbec regulovány, např. eroze, přizpůsobování se změně klimatu a ekologické infrastruktury, a pro podporu spolupráce mezi místními subjekty v určitém regionu, např. prostřednictvím iniciativ, jako je Sardinia Charter v regionu Středozemního moře;
- zdůrazňuje, že tvorba nástrojů schopných posoudit jak náklady, tak výhody přizpůsobování by mohla být účinným impulsem pro místní a regionální politické procesy, které stojí u základů plánování a činnosti na určitém území, a vytvořit podmínky pro přípravu ekonomicky účinnějších strategií;
- opět zdůrazňuje, že je vhodné, aby byl pravidelně konzultován v souvislosti s evropskými a mezinárodními jednáními ohledně klimatu, a proto doufá, že (i) bude zapojen do evropské pracovní skupiny pro přizpůsobování, která by se zaměřovala na oblasti s trvalým znevýhodněním, k němuž patří důsledky změny klimatu, které se týkají pobřežních oblastí, ostrovů, horských regionů a nejvzdálenějších regionů, a že (ii) mu bude svěřena úloha pozorovatele při výboru pro přizpůsobení.

Zpravodaj	pan Ugo CAPPELLACCI (IT/ELS), předseda vlády autonomního regionu Sardinie
Odkaz	Žádost kyperského předsednictví o vypracování stanoviska

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

A. Přizpůsobování se změně klimatu a jeho místní rozměr

1. zdůrazňuje, že do přizpůsobování se změně klimatu a do určování možností přizpůsobování (*adaptation assessment*) ⁽¹⁾ ⁽²⁾ se musí aktivně zapojit místní a regionální orgány, a to **jak ve fázi plánování, tak ve fázi vlastní činnosti**. Opět tedy poukazuje ⁽³⁾ na **zásadní úlohu místních a regionálních orgánů** v řešení důsledků změny klimatu, oceňuje, že se této úloze dostalo uznání na evropské ⁽⁴⁾ a světové ⁽⁵⁾ úrovni, a žádá o podobné, explicitní uznání i v budoucí evropské strategii přizpůsobování;

2. připomíná, že změna klimatu a její dopady patří mezi hlavní výzvy, jimž budou místní a regionální orgány Evropské unie muset čelit v nadcházejících letech. V této souvislosti musí být prvořadým úkolem podniknout kroky nutné k tomu, aby byl co nejvíce omezen růst globální průměrné teploty (zmírňování), ale také připravit jednotlivé úrovně na ty změny, jež jsou nevyhnutelné (přizpůsobení);

3. souhlasí se závěry konference Rio+20, podle nichž představuje přizpůsobení se změně klimatu **bezodkladnou a naléhavou globální prioritou** a strategie snížení rizika přírodních katastrof by měla být lépe propojena a koordinována se strategií přizpůsobování se změně klimatu ⁽⁶⁾. **Upozorňuje však na to, že břemeno této globální priority dopadá na místní úroveň** ve formě odpovědnosti, již mají místní a regionální orgány za řízení a prevenci katastrof a škod na životním prostředí, hospodářství, sociální strukturu a kulturní identitu zasažené komunity;

⁽¹⁾ IPCC (2012). Managing the Risks of Extreme Events and Disasters to Advance Climate Change Adaptation. A Special Report of Working Groups I and II of the Intergovernmental Panel on Climate Change.

⁽²⁾ **Adaptation assessment**: The practice of identifying options to adapt to climate change and evaluating them in terms of criteria such as availability, benefits, costs, effectiveness, efficiency, and feasibility; **Adaptation**: In human systems, the process of adjustment to actual or expected climate and its effects, in order to moderate harm or exploit beneficial opportunities. In natural systems, the process of adjustment to actual climate and its effects; human intervention may facilitate adjustment to expected climate (definice pojmů z dokumentu uvedeného v poznámce pod čarou č. 1).

⁽³⁾ CdR 118/2007 fin a CdR 72/2009 fin.

⁽⁴⁾ COM(2007) 354 final; COM(2009) 147 final; *Memorandum o porozumění* mezi Výborem regionů a UNEP, 21. června 2012.

⁽⁵⁾ Cancúnské dohody (2010) – <http://cancun.unfccc.int/>.

⁽⁶⁾ *The Future We Want* – dokument přijatý na konferenci Rio+20 dne 19. června 2012.

4. domnívá se, že přizpůsobování se na místní úrovni **nelze chápat jako dočasnou odpověď na jediný impuls, ale spíše jako postupnou a udržitelnou regulaci** několika různě kombinovaných stimulů. Souhlasí tedy s legislativním návrhem Komise na období 2014–2020, podle něhož má být přizpůsobování se změně klimatu nedílnou součástí smluv o partnerství a operačních programů pěti fondů společného strategického rámce. Přitom je třeba dodržovat zásady udržitelného rozvoje, jako je ochrana životního prostředí, účinné využívání zdrojů, zmírňování změny klimatu, odolnost proti katastrofám a předcházení rizikům a jejich řízení ⁽⁷⁾;

5. poukazuje na to, že **dopad změny klimatu je proměnlivý** v prostoru a čase a že společná řešení v oblasti přizpůsobování budou jen stěží efektivní. Domnívá se tedy, že společné strategie a opatření, „kterých nebude třeba litovat“ a jež schvaluje několik členských států, by měly být začleněny do strategií **vypracovaných na základě posouzení provedených na místní a regionální úrovni, které budou charakterizovány konkrétním druhem činnosti, specifickým měřítkem (rozsahem) a konkrétní nákladovou účinností**;

6. uvědomuje si **výši nákladů spojených s důsledky změny klimatu** a upozorňuje dále, že regionální orgány hradí v období 1998–2015 zhruba třetinu výdajů na ochranu evropského pobřeží ⁽⁸⁾. Připomíná ⁽⁹⁾ rovněž, že **financování přizpůsobování zůstává kritickým a zásadním faktorem provádění na místní úrovni**;

B. Význam a specifčnost přizpůsobování v pobřežních regionech

7. zdůrazňuje, že **pobřežní regiony jsou na změnu klimatu zvláště citlivé** ⁽¹⁰⁾, jelikož je na ně již vyvíjen silný tlak v důsledku koncentrace ekonomických činností, infrastruktur a městských středisek. Ve 12 % evropských pobřežních oblastí ležících do vzdálenosti 10 km od moře nepřesahuje nadmořská výška 5 m, a tyto oblasti jsou tedy vysoce ohroženy

⁽⁷⁾ COM(2011) 615 final/2 ze dne 14. března 2012.

⁽⁸⁾ Policy Research Corporation (2009). The economics of climate change adaptation in EU coastal areas.

⁽⁹⁾ CdR 72/2009 fin.

⁽¹⁰⁾ „Pobřežní regiony“ jsou definovány jako územní jednotky třetího stupně (NUTS 3), které jsou ohraničeny pobřežními linií nebo v nichž alespoň polovina obyvatelstva žije ve vzdálenosti menší než 50 km od moře. Za pobřežní region je považován i Hamburk, přestože tato kritéria nesplňuje. Je však hluboce ovlivněn přítomností moře.

záplavami. 20 % pobřeží má vážné problémy s erozí a ročně ztrácí odhadem okolo 15 km² půdy⁽¹¹⁾. Eroze je považována za hlavní příčinu (65 %) ztráty pobřežních ekosystémů v letech 2000–2006⁽¹²⁾ a podle některých odhadů by Unie mohla do roku 2100 přijít o 35 % vlhkých oblastí oproti roku 1995⁽¹³⁾;

8. zdůrazňuje, že **dopad se v různých regionech podstatně liší**. Co se týče Baltského moře, je to mořská fauna, která by mohla pocítit předpokládané zvýšení teploty vody; regiony Severního moře a pobřežní regiony Atlantského oceánu jsou více vystaveny riziku záplav v důsledku zvýšení průměrné úrovně hladiny moře; ve Středomoří převládá ohrožení erozí a nedostatkem sladké vody v důsledku rostoucí infiltrace slané vody do podzemní vody a dlouhých období sucha; s problémem eroze se potýká i Černé moře a okrajové regiony jsou obecně vystaveny všem důsledkům, od záplav přes sucha až po extrémní jevy, např. cyklóny⁽¹⁴⁾. **Dopad se bude lišit nejen podle různého stupně ohrožení a schopnosti reakce přírodních systémů, ale rovněž podle struktury lidských systémů**, např. uspořádání systémů zdravotní péče nebo mechanismů snižování rizika přírodních katastrof (nebo varování před tímto rizikem), včetně tsunami;

9. upozorňuje na **šíří tohoto problému na evropské úrovni**: ve 22 členských státech leží u 6 hlavních moří 447 pobřežních regionů. V těchto regionech žije 41 % evropského obyvatelstva a rovněž 41 % ekonomicky aktivních obyvatel Unie⁽¹⁵⁾. HDP 22 států, v nichž se nacházejí pobřežní regiony, dosahuje 3,5 trilionů eur, z čehož 35 % se produkuje do vzdálenosti 50 km od pobřeží. Hodnota ekonomických statků nacházejících se do 500 m od pobřežní linie je odhadována v řádech 500–1 000 miliard eur⁽¹⁶⁾. Toto vše **zdůrazňuje význam pobřežních regionů z hlediska produktivity a jejich ekonomickou a společenskou hodnotu pro rozvoj a územní soudržnost**. Tyto hodnoty je třeba zachovat a dále upevnit v procesu přizpůsobování se změně klimatu;

10. je tedy přesvědčen, že je z **ekonomického a společenského hlediska naléhavě nutné podpořit přizpůsobování v pobřežních regionech, a to i vzhledem k vysokým nákladům, které má „nečinnost“**, a přestože v některých zemích

eurozóny nadále přetrvává krize státního dluhu. Nedávné studie⁽¹⁷⁾ ukazují, že v případě neexistence vyšší ochrany než v roce 1995 vzniknou Unii v období 2041–2070 škody ve výši průměrně 11,7 miliard eur ročně a v období 2071–2100 ve výši průměrně 17,4 miliard ročně. Počet osob vystavených každoročně riziku povodní by se ve stejných obdobích mohl zvýšit o zhruba 40 000, resp. 80 000. Roční náklady na přizpůsobování se naproti tomu odhadují na 1 miliardu eur v období 2041–2070 a na 0,7 miliardy eur v období 2071–2100, což dokazuje, že výhody přizpůsobování vysoce převyšují zátěž spojenou s „nečinností“. Výbor dále konstatuje, že tentýž výzkum poukazuje na **potřebu přizpůsobovat se nezávisle na výskytu změny klimatu** a v důsledku socioekonomického rozvoje pobřežních regionů a tedy větší trvanlivosti statků a investic, které je třeba chránit;

11. zdůrazňuje dále, že poměr nákladů (jak nákladů na škody, tak nákladů na přizpůsobování se) k DPH se mezi členskými státy značně liší a že **zejména ostrovy musí nést v důsledku svých specifických zeměpisných charakteristik vysoké náklady na opatření na svých územích**;

12. zdůrazňuje, že v pobřežních regionech se nacházejí **důležitá přírodní stanoviště** a že tyto regiony **přispívají k zachování biologické rozmanitosti⁽¹⁸⁾, krajiny a citlivých ekosystémů** (např. vlhkých oblastí) a k neustálému **užívání ekosystémových služeb**, na jejichž ochraně je závislá ekonomická atraktivita a udržitelnost a kulturní identita těchto regionů. Poznává dále, že soustava Natura 2000 chrání výraznou část pobřežních⁽¹⁹⁾ a mořských oblastí;

13. zdůrazňuje **složitost a víceoborovost přizpůsobování v pobřežních regionech**. Tyto regiony se totiž nacházejí na rozhraní mezi pozemními systémy (městská střediska, průmysl, zemědělství, lesy, řeky) a mořskými systémy (rybolov, akvakultura, přístavní činnosti, námořní doprava, cestovní ruch) a kromě toho jsou v nich řídicí pravomoci (např. v oblasti povodňových rizik, dodávek pitné vody či využívání půdy) často rozděleny mezi různé správní úrovně⁽²⁰⁾;

⁽¹¹⁾ Údaje EEA a projekt EuroSION (Policy Research Corporation (2009). The economics of climate change adaptation in EU coastal areas).

⁽¹²⁾ EEA (2010). 10 Messages for 2010 – Coastal ecosystems.

⁽¹³⁾ Brown S., Nicholls R.J., Vafeidis A., Hinkel J., a Watkiss P. (2011). Evropská vědecká nadace odhaduje, že v důsledku změny klimatu dojde ke ztrátě 17 % vlhkých oblastí na pobřeží Atlantského oceánu, 31–100 % na pobřeží Středozemního moře a 84–98 % na pobřeží Baltského moře (zdroj: Evropská komise, GR pro životní prostředí (2012). LIFE and coastal management).

⁽¹⁴⁾ Policy Research Corporation (2009). The economics of climate change adaptation in EU coastal areas.

⁽¹⁵⁾ Eurostat regional yearbook 2011, kapitola 13 – pobřežní regiony.

⁽¹⁶⁾ Policy Research Corporation (2009). The economics of climate change adaptation in EU coastal areas.

⁽¹⁷⁾ ClimateCost (the Full Costs of Climate Change): <http://www.climatecost.cc/home.html>. Brown S., Nicholls R.J., Vafeidis A., Hinkel J., a Watkiss P. (2011). Údaje se týkají scénáře „stabilizace“ ENSEMBLES E1 (van der Linden a Mitchell (2009), Lowe *et al.* (2009a)), který počítá se zvýšením mořské hladiny o 18 cm do roku 2050 a o 26 cm do roku 2080 a předpokládá, že teploty vzrostou oproti preindustriální úrovni o méně než 2 °C, tj. že v současnosti prováděné globální politiky zmírňování změny klimatu budou účinné. Podle tohoto scénáře bude možné dosáhnout nejpříznivějšího poměru mezi náklady a přínosy.

⁽¹⁸⁾ V přílohách směrnice o přírodních stanovištích je vyjmenováno 50 typů pobřežních stanovišť a 150 druhů (kromě ptáků), které upřednostňují pobřežní ekosystémy (zdroj: EEA(2010). 10 Messages for 2010 – Coastal ecosystems).

⁽¹⁹⁾ EEA (2010). 10 Messages for 2010 – Coastal ecosystems.

⁽²⁰⁾ Policy Research Corporation (2009). The economics of climate change adaptation in EU coastal areas.

C. Evropský přístup, subsidiarita a proporcionalita

14. chválí vůli Komise vytvořit **integrovanou evropskou strategii a společné nástroje pro přizpůsobování** a je přesvědčen, že vzhledem k tomu, že důsledky změny klimatu mají přeshraniční rozměr, může stávající i budoucí evropský přístup k přizpůsobování se změně klimatu **vhodně doplnit opatření členských států nebo místních a regionálních orgánů, aniž by přitom došlo k porušení zásady subsidiarity**;

15. domnívá se však, že budoucí evropská strategie přizpůsobování by **měla být dostatečně podrobná, aby pojala tyto regionální odlišnosti**: (i) typ dopadu, (ii) míru ohrožení a dlouhodobé účinky, (iii) ekonomické podmínky (např. ohrožené statky a zdroje), (iv) sociální strukturu (např. hustotu obyvatelstva a kapacitu lidských systémů) a (v) strukturální charakteristiky (např. okrajovou polohu nebo existenci znevýhodnění, jakým je např. vysoká citlivost na změnu klimatu, jíž se vyznačují pobřežní oblasti, ostrovy, horské oblasti ⁽²¹⁾ a nejvzdálenější regiony);

16. upozorňuje navíc na příležitost stanovit v budoucí strategii **opatření na přizpůsobování, která, stejně jako nástroje financování, budou dostatečně flexibilní**, aby bylo možné je upravit jednak regionálním odlišnostem, jednak neustálému vývoji procesu přizpůsobování. Tato opatření bude kromě toho nutné **sladit s opatřeními pro zmírňování**, aby nevedla ke špatnému přizpůsobování, jehož následkem by mohly růst emise skleníkových plynů a citlivost;

17. domnívá se, že úloha Evropy ve specifickém přizpůsobování se pobřežních regionů by se měla zaměřit na opatření v oblasti: (i) **koordinace a spolupráce** mezi různými správními úrovněmi tam, kde má dopad nebo opatření přeshraniční rozměr, (ii) **vzdělávání**, (iii) generování poznatků pro **zaplnění mezer** – u pobřežních oblastí se často jedná o komplexní vývoj a potřebu víceoborového přístupu, (iv) **šíření znalostí, osvědčených postupů a úspěšných případů**, (v) **technické a finanční podpory** pro přípravu integrovaných regionálních a místních strategií přizpůsobování a pro jejich provádění, (vi) výzkumu a vývoje **inovačních technologií** přizpůsobování, (vii) **přípravy a technické a finanční podpory programů nadnárodní spolupráce v oblasti přizpůsobování na makroregionální úrovni**;

18. domnívá se rovněž, že by Komise měla hrát rozhodující úlohu v **koordinaci a hodnocení řady výzkumných a investičních projektů spolufinancovaných z evropských fondů**, aby se předešlo zdvojení, posílily se synergie a podpořilo se šíření a rozsáhlé používání nejlepších řešení a nástrojů. Přitom by Evropská komise měla zajistit koordinaci společných opatření v sousedních státech či pobřežních regionech a rovněž provádění společných výzkumných a investičních projektů;

19. opět zdůrazňuje ⁽²²⁾, že **je třeba usilovat o vyšší soulad mezi evropskými politikami, zejména s environmentální politikou**. Podotýká například, že uplatňování směrnice o přírodních stanovištích (92/43/EHS) a směrnice o ptácích (79/409/EHS) by mohlo být ohroženo opatřeními v oblasti přizpůsobování, zejména infrastrukturními opatřeními, a že je důležité vytvořit v této souvislosti účinné a transparentní dohodovací mechanismy, pomocí nichž se budou na místní úrovni připravovat opatření na obnovu nebo kompenzační opatření pro stanoviště, která jsou v zájmu Unie a pocítí negativní dopad nebo škody v důsledku opatření v oblasti přizpůsobování;

20. uznává, že jednotný management pobřežní zóny (ICZM) je zásadní pro snazší integraci postupů v pobřežních oblastech, zejména co se týče otázek, které dosud nebyly vůbec regulovány, např. eroze, přizpůsobování se změně klimatu a ekologické infrastruktury, a pro podporu spolupráce mezi místními subjekty v určitém regionu, např. prostřednictvím iniciativ, jako je *Sardinia Charter* v regionu Středozemního moře ⁽²³⁾. Vítá tedy přezkum doporučení z roku 2002, v němž je zohledněn strukturovanější evropský politický rámec vytvořený v posledních letech pro správu mořských a pobřežních zón ⁽²⁴⁾. Zároveň doufá, že **ICZM bude prostřednictvím tohoto přezkumu více zaměřen na procesy přizpůsobování**;

21. vítá možnost, že by se evropská finanční podpora v budoucím víceletém finančním rámci 2014–2020 výrazně navýšila a nejméně 20 % celkových výdajů by bylo určeno na činnost v oblasti klimatu, zdůrazňuje však, že je třeba zaručit **spravedlivé a realistické rozdělení pravomocí v oblasti financování mezi různé správní úrovně** – rovněž vzhledem ke stávajícím ekonomickým potížím místních a regionálních orgánů a při dodržení zásady doplňkovosti a adicinality – a **usnadnit identifikaci alternativních zdrojů**;

22. opět v této souvislosti navrhuje ⁽²⁵⁾, aby byla určitá část výnosů z evropského systému obchodování s emisními povolenkami vyčleněna místním a regionálním orgánům na provádění opatření v oblasti přizpůsobování (a zmírňování). Doufá dále, že Komise vypracuje **doporučení pro zapojení soukromého sektoru**, včetně pojištění, do posuzování a sdílení rizik a do osvěty;

⁽²²⁾ CdR 118/2007 fin.

⁽²³⁾ Tato charta byla schválena v Algheru (Sardinie) v červenci 2008 a definuje zásady a cíle sítě pro dialog a šíření iniciativ ICZM ve Středomoří (*ICZM Mediterranean Dialogue*).

⁽²⁴⁾ Zejména Integrovaná námořní politika pro Evropskou unii (COM(2007) 575) a rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí (2008/56/ES).

⁽²⁵⁾ CdR 269/2011 fin, CdR 5/2011 fin, CdR 245/2010 fin, CdR 72/2009 fin.

⁽²¹⁾ CdR 89/2012 fin.

D. Podmínky pro řešení výzev a navrhování řešení pro přizpůsobování

23. zdůrazňuje, že proces přizpůsobování nelze posuzovat pouze z hlediska nákladů, ale rovněž a zejména z hlediska příležitostí a výhod, které má oproti „nečinnosti“, a trvá⁽²⁶⁾ na tom, že je to jeden z potenciálních nástrojů rozvoje konkurenceschopných regionálních zelených ekonomik. Zdůrazňuje však, že **výchozím předpokladem je existence místní správy**, která si je vědoma rizik spojených se změnou klimatu a jejích důsledků, je **kompetentní** pro opatření, která je třeba přijmout, a **schopná** integrovat na místní úrovni politiky a opatření a využívat dostupné příležitosti financování;

24. zdůrazňuje sice, že některé regiony přistupují ke změně klimatu aktivně, upozorňuje však na **všeobecné nebezpečí vyplývající z nedostatečné informovanosti o rozsahu problému**. Považuje tedy za důležité organizovat **informační kampaně**, v nichž bude demonstrován kauzální vztah mezi změnou klimatu a konkrétními problémy na daném území, jako je např. nedostatek vody, snižující se rozsah litorálu, vlny veder, záplavy a sesuvy půdy, a zároveň budou jejich prostřednictvím poskytnuty informace a konkrétní či úspěšné příklady použití dostupných nástrojů k procesu přizpůsobování a zmírňování⁽²⁷⁾;

25. domnívá se, že je velmi důležité využívat Evropský sociální fond k **vytváření regionální kapacity a flexibility, které jsou nezbytné k řízení přizpůsobování, a to jak ve veřejném, tak v soukromém sektoru**. Je například vhodné posílit místní správu za účelem začlenění strategií přizpůsobování do kompetentních odvětvových politik nebo za účelem podpory tvorby vhodných územních právních předpisů. Zároveň je třeba, aby se schopnosti soukromého sektoru v oblasti tvorby projektů a výstavby přizpůsobily novým potřebám vyplývajícím z integrovaných, víceoborových politik⁽²⁸⁾;

26. vyzývá Komisi, aby s využitím zkušeností s jednotlivými projekty vylepšila a dále rozvinula: (i) nástroje pro mapování, aby **byly k dispozici geograficky rozdělené údaje a informace ve vhodném měřítku**, které usnadní rozhodování na místní a regionální úrovni, (ii) **jasný společný referenční rámec pro posuzování citlivosti, dopadů a rizik**, a (iii) **pokyny** pro přípravu místních strategií přizpůsobování v pobřežních regionech, v nichž bude zohledněna potřeba víceoborových opatření a aspekty víceúrovňové správy těchto oblastí;

⁽²⁶⁾ CdR 118/2007 fin.

⁽²⁷⁾ Jedním z produktů věnovaných globální kampani *Making Cities Resilient – My City is Getting Ready* www.unisdr.org/campaign je brožura *How To Make Cities More Resilient*, která je konkrétně určena vedoucím představitelům místních správ a obsahuje strukturovaný úvod do problematiky snižování rizika a schopnosti reakce, ale také příklady osvědčených postupů a seznam aktuálně dostupných nástrojů.

⁽²⁸⁾ CdR 72/2009 fin.

27. považuje zejména za vhodné, aby se **pro pobřežní regiony vytvořily ukazatele citlivosti a z nich vycházející nástroje analýzy citlivosti**. Tyto ukazatele mohou kromě předpovídání výskytu jevů a stanovení schopnosti přizpůsobit se **usnadnit výběr a definici prioritních opatření na daném území, aby bylo možné soustředit zdroje tam, kde je jich nejvíce zapotřebí**;

28. chválí vytvoření informačních platforem, např. CLIMATE-ADAPT, upozorňuje však na **možnost zlepšit dostupnost jejich obsahu pro koncové uživatele** v souladu se zásadami sdíleného informačního systému o životním prostředí (SEIS)⁽²⁹⁾, např. překladem informací do dostatečného počtu jazyků. Dále považuje za vhodné vytvořit v rámci uvedené platformy **oddíl věnovaný financování přizpůsobování se na místní a regionální úrovni** a databázi investic;

29. upozorňuje, že je důležité více těžit z výzkumu, a to tak, že ho **lépe upřesníme potřebám regionální politiky**, např. přípravou strategií přizpůsobování a **opatření, která budou ekonomicky účinná, jelikož budou vycházet ze specifických místních a regionálních podmínek**, a že usnadníme tvorbu mechanismů pro dialog nebo partnerství mezi vědou, politikou a v co nejvyšší míře i občanskou společností, např. pomocí **společné účasti na evropských projektech** (případně tyto mechanismy posílíme tam, kde již existují);

30. připomíná⁽³⁰⁾, že **pro pobřežní regiony je zásadně důležitá koordinace přijatých politik** a také výzkum zaměřený na posouzení jejich dopadu v sousedních či přeshraničních oblastech, **aby se určitý problém jednoduše nepřenesl** z jedné územní jednotky do druhé. Participativní přístup k identifikaci těchto opatření a zaangažování všech významných subjektů by mohly usnadnit provádění **opatření, která budou územně jednotná**;

31. domnívá se, že velkou překážkou tvorby místních strategií a ještě větší překážkou pro jejich provádění jsou náklady na přizpůsobování a neschopnost pochopit jeho potenciální příležitosti a výhody. Zdůrazňuje tedy, že **tvorba nástrojů schopných posoudit jak náklady, tak výhody přizpůsobování** by mohla být účinným impulsem pro místní a regionální politické procesy, které stojí u základů plánování a činnosti na určitém území, a vytvořit podmínky pro přípravu ekonomicky účinnějších strategií;

⁽²⁹⁾ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Směrem ke sdílenému informačnímu systému o životním prostředí (Shared Environmental Information System – SEIS), COM(2008) 46 final.

⁽³⁰⁾ CdR 118/2007 fin.

32. je přesvědčen, že chybějící finanční prostředky brání místním a regionálním orgánům – i v případě, kdy mají kapacitu, informace a dostatečnou vědeckou podporu – v provádění efektivní činnosti. Považuje proto za důležité stanovit podmínky **příмого financování opatření na daném území pomocí nástrojů partnerství**, např. LIFE+ a programu Horizont 2020, **tržních nástrojů**, např. plateb za ekosystémové služby nebo výnosů ze systému obchodování s emisními povolenkami, a **daňových nástrojů**, např. pobídek;

33. podotýká, že je třeba předcházet malé flexibilitě opatření v oblasti přizpůsobování, např. **volbou vratných strategií**, „měkkými“ opatřeními namísto „tvrdých“ (např. systém varování, který je účinnější, než velké okrajové projekty) nebo **podporou rozvoje ekologických infrastruktur**, jejichž účel obnovy přírodních stanovišť je základem přístupu ekosystému k přizpůsobování;

34. zdůrazňuje v této souvislosti, že ICZM se stal pro členské státy ležící na pobřeží Středozemního moře povinným, když v březnu 2011 vstoupil v platnost protokol o ICZM Barcelonské úmluvy, a že se v tomto protokolu v souvislosti se zajištěním udržitelného rozvoje pobřežních oblastí⁽³¹⁾ konkrétně zmiňuje ekosystémový přístup. Podotýká dále, že ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti⁽³²⁾ jsou **ekosystémové přístupy považovány za nákladově efektivní alternativu technologických řešení přizpůsobování a zmírňování**, a vkládá tedy naději do přínosu, jež může mít budoucí evropská strategie ekologických infrastruktur pro proces přizpůsobování v pobřežních regionech;

E. Institucionální příspěvek místních a regionálních orgánů a mezinárodní spolupráce

35. žádá Komisi, aby **preventivně konzultovala** zástupce místních a regionálních orgánů, a získala tak jistotu, že návrh

evropské strategie přizpůsobování bude v souladu se zásadou proporcionality a že bude klást dostatečný důraz na místní úroveň a bude na této úrovni dostatečně podrobná, zejména pokud jde o nejcitlivější oblasti, jakými jsou pobřežní oblasti, ostrovy a horské regiony;

36. je přesvědčen, že se může **aktivně podílet na rozvoji informačním platformem**, např. CLIMATE-ADAPT a OURCO-AST, zejména tak, že bude usilovat o zaměření obsahu těchto platform na místní potřeby a specifika, tj. o zvýšení výhod vyplývajících z šíření informací pro místní a regionální orgány;

37. opět zdůrazňuje⁽³³⁾, že je vhodné, aby byl **pravidelně konzultován v souvislosti s evropskými a mezinárodními jednáními** ohledně klimatu, a proto doufá, že (i) bude zapojen do evropské pracovní skupiny pro přizpůsobování, která by se zaměřovala na oblasti s trvalým znevýhodněním, k němuž patří důsledky změny klimatu, které se týkají pobřežních oblastí, ostrovů, horských regionů a nejbližších regionů, a že (ii) mu bude svěřena úloha pozorovatele při výboru pro přizpůsobení⁽³⁴⁾;

38. je přesvědčen, že je třeba zvýšit **solidaritě a interakci mezi regiony**, aby bylo možné shromažďovat poznatky a zkušenosti, které místní a regionální orgány získaly v souvislosti s procesem přizpůsobování, a to **jak na evropské, tak na mezinárodní úrovni**. Vítá tedy iniciativy, jež pro místní orgány stanoví společné závazky, např. Durbanskou chartu pro přizpůsobování, jež podporují inovativní partnerství, např. územní přístup ke změně klimatu⁽³⁵⁾, nebo jež usilují o vytvoření sítě pro sdílení, spolupráci a výměnu ekologických technologií, např. středisko a síť pro technologie v oblasti klimatu⁽³⁶⁾.

V Bruselu dne 10. října 2012

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽³¹⁾ EEA (2010). 10 Messages for 2010 – Coastal ecosystems.

⁽³²⁾ COM(2011) 244 final.

⁽³³⁾ CdR 269/2011 fin.

⁽³⁴⁾ Výbor pro přizpůsobování (*Adaptation Committee*) byl zřízen v rámci cančínských dohod, aby smluvním stranám UNFCCC poskytl technickou podporu, vedení, sdílení poznatků a osvědčených postupů a synergie.

⁽³⁵⁾ Territorial Approach to Climate Change – TACC.

⁽³⁶⁾ *Climate Technology Centre and Network*: <http://unfccc.int/ttclear/jsp/CTCN.jsp>.